

Věc C-507/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

3. července 2019

Předkládající soud:

Bundesverwaltungsgericht (Spolková republika Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

14. května 2019

Žalovaná, odvolatelka a dovolatelka:

Spolková republika Německo

Žalobce a odpůrce v odvolacím a dovolacím řízení:

XT

Předmět původního řízení

Priznání postavení uprchlíka *ipso facto* podle § 3 odst. 3 věty druhé AsylG
(azylového zákona)

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/95; článek 267 SFEU

Předběžné otázky

1. Je pro posouzení otázky, zda Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (UNRWA) osobě palestinské národnosti bez státní příslušnosti dále neuděluje ochranu nebo podporu ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice 2011/95/EU, z územního hlediska relevantní pouze příslušný operační prostor (Pásmo Gazy, Jordánsko, Libanon, Sýrie, Západní břeh Jordánu), ve kterém uvedená osoba bez státní příslušnosti v okamžiku opuštění mandátního

území UNRWA skutečně pobývala (v tomto případě: Sýrie), nebo i další operační prostory, které patří k mandátnímu území UNRWA?

2. Není-li operační prostor v okamžiku opuštění mandátního území tím jediným, co je třeba vzít v úvahu: Je třeba vzít v úvahu všechny operační prostory mandátního území vždy a bez ohledu na další předpoklady? Pokud tomu tak není: Je třeba vzít v úvahu další operační prostory pouze v případě, že osoba bez státní příslušnosti měla k tomuto operačnímu prostoru významný (územní) vztah? Je k založení takového vztahu zapotřebí stávající nebo předchozí obvyklý pobyt uvedené osoby v tomto prostoru k okamžiku opuštění území? Je pro účely posouzení, zda takový významný (územní) vztah existuje, třeba vzít v úvahu další okolnosti? Pokud ano: Jaké? Záleží na tom, zda je pro osobu bez státní příslušnosti v okamžiku opuštění mandátního území UNRWA možné a únosné, aby přicestovala do rozhodného operačního prostoru?

3. Nabývá osoba bez státní příslušnosti, která opustí mandátní území UNRWA proto, že se v operačním prostoru, kde skutečně pobývá, nachází ve velmi nejisté osobní situaci a UNRWA jí tam není schopen poskytnout ochranu či podporu, nároku na výhody ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice 2011/95/EU i v případě, že se předtím odebrala do výše uvedeného operačního prostoru, aniž by se v operačním prostoru, kde pobývala předtím, nacházela ve velmi nejisté osobní situaci a aniž by mohla podle poměrů panujících v okamžiku přesunu počítat s tím, že se jí v operačním prostoru, do kterého míří, dostane od UNRWA ochrany nebo podpory a že se v dohledné době bude moci vrátit do operačního prostoru, v němž dosud pobývala?

4. Je pro posouzení otázky, zda osobě bez státní příslušnosti nelze přiznat postavení uprchlíka *ipso facto* z toho důvodu, že po opuštění mandátního území UNRWA zanikly předpoklady stanovené v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice 2011/95/EU, relevantní pouze operační prostor, ve kterém měla naposledy obvyklý pobyt? Pokud tomu tak není: Je třeba obdobně zahrnout do úvahy i území, která je podle bodu 2 třeba vzít v úvahu ve vztahu k okamžiku opuštění? Pokud tomu tak není: Podle jakých kritérií je třeba určit území, která je třeba vzít v úvahu v okamžiku rozhodování o žádosti? Je k zániku předpokladů stanovených v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice 2011/95/EU třeba, aby (státní či kvazistátní) orgány v rozhodném operačním prostoru byly ochotny osobu bez státní příslušnosti (opět) přijmout?

5. Kdyby byl v souvislosti se splněním nebo zánikem předpokladů stanovených v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice 2011/95/EU relevantní operační prostor, v němž měla daná osoba (naposledy) obvyklý pobyt: Jaká kritéria jsou určující pro založení obvyklého pobytu? Je k tomu zapotřebí zákonný pobyt povolený státem pobytu? Pokud tomu tak není: Je k tomu třeba alespoň vědomé strpění pobytu dotčené osoby bez státní příslušnosti ze strany příslušných orgánů daného operačního prostoru? Pokud tomu tak je: Musí příslušné orgány vědět o přítomnosti dané osoby bez státní příslušnosti konkrétně, nebo stačí,

pokud vědomě strpí její pobyt jakožto člena větší skupiny osob? Pokud tomu tak není: Stačí sám o sobě delší faktický pobyt?

Uplatňovaná ustanovení mezinárodního práva

Úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 (Ženevská úmluva o uprchlících, dále jen: ŽÚ), čl. 1 odstavec A a dále odstavce D, E a F.

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, čl. 12 odst. 1 písm. a) věta první (dále také: vylučující klauzule) a věta druhá (dále také: inkluzivní klauzule); čl. 2 písm. d) a n).

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Asylgesetz (azylový zákon, zkr. AsylG), § 3 („Přiznání postavení uprchlíka“), § 27 („Jiné formy ochrany před pronásledováním“), § 29 („Nepřípustné žádosti“), § 77 („Rozhodnutí soudu“).

Uváděná judikatura Soudního dvora

Rozsudek ze dne 25. července 2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584, body 7, 86, 92, 110 a násl. a dále body 127, 131 a násl. a bod 140);

Rozsudek ze dne 19. prosince 2012, El Kott a další (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, body 49 až 51, 52, 54, 58 až 65, 75 až 77 a 81);

Rozsudek ze dne 17. června 2010, Bolbol (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, body 44 a 51).

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobce, který se narodil v Damašku, je osobou palestinské národnosti bez státní příslušnosti. Žádá, aby mu bylo přiznáno postavení uprchlíka *ipso facto* podle § 3 odst. 3 věty druhé AsylG (azylového zákona). Podle vlastního vyjádření přicestoval na území Spolkové republiky Německo v prosinci roku 2015. Na začátku února roku 2016 podal žádost o azyl. V rámci svého slyšení uvedl, že od října roku 2013 do 20. listopadu 2015 vykonával v Libanonu příležitostné práce. Jelikož tam nezískal oprávnění k pobytu a libanonské bezpečnostní síly „je“ prý začaly vracet zpět do Sýrie, vrátil se tam. Až do svého vycestování na konci

listopadu roku 2015 prý pobýval v Kudsaji (Sýrie). Jeho rodina tam prý stále žije. Ze Sýrie podle svého vyjádření odešel kvůli válce. Obává se, že v případě návratu do Sýrie bude zatčen.

- 2 Rozhodnutím Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky) ze dne 29. srpna 2016 byl žalobci přiznán status doplňkové ochrany. V ostatních částech byla jeho žádost o azyl zamítnuta.
- 3 Rozsudkem ze dne 24. listopadu 2016 uložil Verwaltungsgericht (správní soud) žalované, aby žalobci přiznala postavení uprchlíka. Ve svém odůvodnění soud uvedl, že je žalobce ohrožen pronásledováním ve smyslu § 3 AsylG (azylového zákona).
- 4 V odvolacím řízení žalobce předložil kopii osvědčení o registraci vydaného Úřadem OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East, dále jen: UNRWA), kterou předložil již během svého slyšení u Bundesamt (Spolkového úřadu). Jak vyplývá z dokumentu „Family Registration Card“, byl registrován v Jarmúku (tábor, který se nachází v jižní části Damašku) jako rodinný příslušník.
- 5 Rozsudkem ze dne 18. prosince 2017 zamítl Oberverwaltungsgericht (Vrchní správní soud) odvolání žalované proti rozsudku Verwaltungsgericht (správního soudu). Ve svém odůvodnění uvedl, že žalobce je jakožto osoba bez státní příslušnosti palestinské národnosti uprchlíkem ve smyslu § 3 odst. 3 věty druhé AsylG (azylového zákona). Žalobce byl podle soudu pod ochranou UNRWA. Podle vyjádření soudu jej nelze ani vyloučit z ochrany kvůli tomu, že ji nepotřebuje, neboť mu UNRWA přestal ochranu poskytovat z důvodů, které byly nezávislé na jeho vůli. Při svém odchodu ze Sýrie se podle soudu nacházel ve velice nejisté osobní situaci. Jeho odchod nelze vzhledem k tísnivým okolnostem nezávislým na jeho vůli považovat za dobrovolný. O tom svědčí skutečnost, že mu byla přiznána doplňková ochrana. V okamžiku svého vycestování neměl podle soudu ani možnost využít ochrany UNRWA v jiných částech území, na němž UNRWA působí. Již před vycestováním žalobce ze Sýrie uzavřely Jordánsko a Libanon své hranice pro palestinské uprchlíky, kteří tam pobývají.
- 6 Žalovaná v odůvodnění svého dovolání uvádí, že je třeba objasnit, zda se čl. 12 odst. 1 písm. a) věta druhá směrnice 2011/95 neuplatní v případě, že se osoba palestinské národnosti bez státní příslušnosti, která spadá pod ochranu či podporu poskytovanou úřadem UNRWA, dlouhodobě zdržuje v jiném operačním prostoru UNRWA než v tom, v němž předtím využívala výhod poskytovaných tímto úřadem, a v operačním prostoru, v němž v současnosti pobývá, se ochrany nebo podpory UNRWA nedomáhá.

Stručné uvedení důvodů žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost žalobce o azyl není nepřijatelná, protože by byla příslušná „první země azylu“

- 7 Žádost žalobce o azyl není nepřijatelná podle § 29 odst. 1 bodu 4 AsylG (azylového zákona). Tak by tomu bylo pouze v případě, že by byl stát, který není členským státem Evropské unie a je ochoten cizince znovu přijmout, považován za jinou třetí zemi podle § 27 AsylG (azylového zákona). Prostřednictvím uvedených ustanovení AsylG (azylového zákona) transponoval německý zákonodárce do vnitrostátního práva pojem první země azylu podle článku 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany. „Jinou třetí zemí“ ve smyslu § 29 odst. 1 bodu 4 AsylG (azylového zákona) ve spojení s § 27 uvedeného zákona, respektive „první zemí azylu“ ve smyslu článku 35 směrnice 2013/32, může být pouze stát, jehož výsostné území se liší od státu obvyklého pobytu žadatele.
- 8 Důvod nepřijatelnosti uvedený v § 29 odst. 1 bodě 4 AsylG (azylového zákona) se neuplatní: Měl-li žalobce před opuštěním mandátního území UNRWA naposledy obvyklý pobyt v Libanonu, pak by tento stát jakožto stát obvyklého pobytu nebyl třetí zemí. Jako třetí země by nepřipadala v úvahu ani Sýrie, jelikož ani v případě, že by žalobci v Sýrii nehrozilo pronásledování, tam nebyly na konci listopadu roku 2015 v důsledku situace připomínající válečný stav zajištěny přijatelné životní podmínky. Pokud by měl žalobce naopak naposledy obvyklý pobyt v Sýrii, pak Libanon nepřipadá jako jiná třetí země, resp. první země azylu v úvahu, jelikož se žalobce po svém vycestování ze Sýrie koncem listopadu roku 2015 v Libanonu již nezdržoval.

Opodstatněnost žádosti o azyl, má-li být žalobci přiznáno postavení uprchlíka ipso facto

- 9 Žádost o azyl by byla ve věci samé vyřízena kladně, pokud a) by byly splněny předpoklady stanovené v čl. 1 odstavci D větě první a druhé Ženevské úmluvy o uprchlících (ŽÚ), čl. 12 odst. 1 písm. a) větě první a druhé směrnice 2011/95, resp. § 3 odst. 3 větě první a druhé AsylG (azylového zákona), který uvedené ustanovení směrnice provádí, a b) pokud se neuplatní důvody pro vyloučení ve smyslu čl. 1 odstavců E a F ŽÚ, čl. 12 odst. 1 písm. b) a odst. 2 a 3 směrnice 2011/95 a § 3 odst. 2 AsylG (azylového zákona), který uvedené ustanovení směrnice provádí.
- 10 Podle čl. 1 odstavce D věty první ŽÚ se tato úmluva nevztahuje na osoby, které v současné době užívají ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací Spojených národů než Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoliv důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění Spojených národů,

vztahují se na ně podle čl. 1 odstavce D věty druhé ŽÚ ustanovení této úmluvy. Vylučující klauzule obsažená v čl. 1 odstavci D větě první ŽÚ a inkluzivní klauzule upravená v čl. 1 odstavci D větě druhé uvedené úmluvy tvoří jednotu v tom smyslu, že pouze při naplnění skutkových okolností vymezených v obou odstavcích uvedeného ustanovení přichází uplatnění Ženevské úmluvy v úvahu.

- 11 Článek 12 odst. 1 písm. a) věta první směrnice 2011/95 stanoví, že státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení uprchlíka, jestliže spadají do oblasti působnosti čl. 1 odst. D Ženevské úmluvy týkajícího se ochrany nebo podpory od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN než Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Jestliže podobná ochrana nebo podpora není z jakýchkoli důvodů dále udělována osobám, jejichž postavení není ještě definitivně rozhodnuto podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, nabývají tyto osoby podle čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice 2011/95 nároku na výhody podle této směrnice.
- 12 Důvody pro vyloučení ve smyslu čl. 12 odst. 1 písm. b) a odst. 2 a 3 směrnice 2011/95 nejsou u žalobce dány. Žalobce splňuje i předpoklady vylučující klauzule stanovené v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě první uvedené směrnice.
- 13 UNRWA je jedním z orgánů a odborných organizací Spojených národů zmíněných v uvedených předpisech. Konkrétní význam alternativních forem péče, tj. „ochrany“ a „podpory“, se určí podle činnosti, kterou UNRWA vykonává v rámci svého pověření. Rozhodující je, zda dotyčný patří ke skupině osob, nad nimiž UNRWA v souladu se svým pověřením převzal péči. Tak tomu je v každém případě u osob, které jsou – stejně jako žalobce v projednávané věci – (nadále) registrovány u UNRWA jako palestínští uprchlíci. Toto pojetí odpovídá smyslu a účelu vylučující klauzule, která má zajistit, aby se palestinských uprchlíků ujal v první řadě UNRWA, a nikoli smluvní státy, zejména pak arabské státy.
- 14 Vylučující klauzule se vztahuje pouze na osoby, které skutečně využívají pomoci UNRWA. Příslušná ustanovení musí být vykládána restriktivně. Důvod pro vyloučení z postavení uprchlíka je dán nejen u osob, které v současné době využívají podpory poskytované úřadem UNRWA, ale i u těch, které tuto podporu skutečně využívaly krátce před podáním žádosti o azyl v některém z členských států.
- 15 Žalobce využíval ochrany nebo podpory poskytované UNRWA krátce před podáním své žádosti o azyl, jelikož byl registrován v Jarmúku (tábor nacházející se v jižní části Damašku) jako rodinný příslušník, jak vyplývá z jeho dokladu „Family Registration Card“.
- 16 Bez vyjasnění předběžných otázek nemůže předkládající soud posoudit, zda byly u žalobce splněny předpoklady inkluzivní klauzule vymezené v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě druhé směrnice 2011/95.
- 17 Účelem inkluzivní klauzule je zamezit mezerám v ochraně. Osobu, která se domáhá mezinárodní ochrany v Evropské unii, nelze tudíž již v zásadě v Evropské

unii vyloučit z postavení uprchlíka podle úmluvy v případě, že jí UNRWA již neposkytuje ochranu nebo podporu. Z toho je třeba vycházet v případě, že se na základě individuálního posouzení všech relevantních skutečností ukáže, že se dotyčná osoba palestinské národnosti bez státní příslušnosti nachází ve velmi nejisté osobní situaci a že jí UNRWA, o jehož podporu požádala, není schopen zajistit životní podmínky, které odpovídají jeho poslání, a proto se uvedené osobě vzhledem k okolnostem, které nezávisí na její vůli, jeví jako nezbytné, aby opustila území, na němž UNRWA působí.

- 18 Podle názoru předkládajícího soudu je v rámci posouzení, zda taková ochrana nebo podpora ve smyslu inkluzivní klauzule již není z jakýchkoli důvodů dále poskytována, třeba rozlišovat mezi okamžikem, kdy daná osoba opustila mandátní území UNRWA, a okamžikem, který je rozhodný podle § 77 odst. 1 věty první AsylG (azylového zákona). Předkládající soud dále pojmově rozlišuje mezi mandátním územím UNRWA (Area of Operations, srov. UNRWA, Konsolidované instrukce upravující registraci a nárok na registraci (CERI) VII.C.) jako souhrnem operačních prostorů, na straně jedné, a jednotlivými operačními prostory (Fields of Operation, srov. UNRWA, Konsolidované instrukce upravující registraci a nárok na registraci (CERI) VII.E.), na straně druhé.
- 19 Ve své předběžné otázce č. 1 se předkládající soud táže, zda je pro posouzení otázky, zda byly splněny předpoklady inkluzivní klauzule v okamžiku, kdy dotyčná osoba bez státní příslušnosti opustila mandátní území UNRWA, z územního hlediska relevantní pouze operační prostor, v němž naposledy skutečně pobývala, nebo zda je v tomto ohledu třeba zahrnout do úvahy i další operační prostory.
- 20 Podle názoru předkládajícího soudu je třeba vzít v úvahu nejen příslušný operační prostor, v němž osoba bez státní příslušnosti skutečně pobývala v okamžiku, kdy opustila mandátní území UNRWA, ale v závislosti na celkových okolnostech daného případu navíc i další operační prostory, které patří k mandátnímu území UNRWA.
- 21 Účelem předběžných otázek uvedených pod č. 2 je objasnit, za jakých podmínek je třeba při posuzování otázky, zda byly splněny předpoklady inkluzivní klauzule, vzít v úvahu i další operační prostory, ledaže je v každém případě obecně třeba vzít v úvahu celé mandátní území.
- 22 Předkládající soud je toho názoru, že vedle operačního prostoru, v němž dotyčná osoba bez státní příslušnosti naposledy skutečně pobývala, je třeba vzít v úvahu operační prostory, k nimž měla tato osoba před opuštěním mandátního území UNRWA významný vztah.
- 23 Osoba palestinské národnosti bez státní příslušnosti spadá pod ochranu nebo podporu v jiném operačním prostoru než v tom, v němž naposledy skutečně pobývala, pouze v případě, že má k této oblasti takový významný vztah. Ten může být založen na jejím vlastním dřívějším pobytu v této oblasti, ale může se vázat k i

jiným skutečností, jako je například pobyt blízkých příbuzných tamtéž. Navíc musí být pro palestinskou osobu bez státní příslušnosti možné a únosné, aby do tohoto operačního prostoru přicestovala a zdržovala se v něm. Povolení vstupu se přitom řídí právem daného operačního prostoru.

- 24 Z judikatury Soudního dvora by však bylo možné dovodit, že vždy a bez ohledu na to, zda je skutečně zajištěna možnost přístupu, záleží na mandátním území jako celku, jelikož stačí, pokud je v oblasti, v níž UNRWA působí, následně skutečně poskytnuta ochrana nebo podpora, a pojem „oblast působení“ se – přinejmenším v rozsudku ve věci *Alheto* (bod 7 a body 131 a násl.) – používá ve smyslu celého mandátního území přesahujícího hranice států. Předkládající soud se proto táže, zda je jeho výklad směrnice správný. V této souvislosti je rovněž nutné objasnit, zda je předpokladem pro to, aby mohlo být konstatováno, že palestinská osoba bez státní příslušnosti spadá pod ochranu nebo podporu UNRWA v dalším operačním prostoru, skutečnost, že zde měla naposledy nebo někdy v minulosti obvyklý pobyt.
- 25 Předběžná otázka č. 3 má vyjasnit, zda má naplnění předpokladů inkluzivní klauzule omezenou platnost v případě, že se dotýčný přesune do jiného operačního prostoru.
- 26 V judikatuře Soudního dvora je objasněno, že pouhou nepřítomností v oblasti působnosti UNRWA nebo dobrovolné rozhodnutí ji opustit nelze kvalifikovat jako ukončení ochrany nebo podpory (rozsudek *El Kott* a další, bod 49 a násl. a bod 59). Podle názoru předkládajícího soudu je třeba na předběžnou otázku č. 3 odpovědět v tom smyslu, že se vyloučení z postavení uprchlíka upravené v čl. 12 odst. 1 písm. a) větě první směrnice 2011/95 vztahuje na osobu bez státní příslušnosti, která opustí mandátní území UNRWA, jelikož se na operačním území svého skutečného místa pobytu nachází ve velmi nejisté osobní situaci a UNRWA jí tam není schopen poskytnout ochranu či podporu, i v případě, že se do tohoto operačního prostoru odebrala bez naléhavého důvodu, aniž by se v operačním prostoru svého předchozího pobytu nacházela ve velmi nejisté osobní situaci a aniž by mohla podle poměrů panujících v okamžiku přesunu počítat s tím, že se jí v operačním prostoru, do kterého míří, od UNRWA dostane ochrany nebo podpory a že se v dohledné době bude moci vrátit do operačního prostoru, v němž dříve pobývala.
- 27 Účelem předběžných otázek č. 4 je objasnit, zda je pro posouzení otázky, zda byly splněny předpoklady inkluzivní klauzule v okamžiku rozhodném pro rozhodnutí [§ 77 *AsylG* (azylového zákona)], z územního hlediska relevantní pouze operační prostor, v němž měla dotýčná osoba bez státní příslušnosti naposledy obvyklý pobyt, nebo zda je v tomto ohledu třeba zahrnout do úvahy i další operační prostory.
- 28 K tomu, aby bylo dotýčnému přiznáno postavení uprchlíka *ipso facto* podle čl. 12 odst. 1 písm. a) věty druhé směrnice 2011/95, nestačí pouze to, že mu v okamžiku opuštění mandátního území již nebyla poskytována ochrana či podpora ze strany

UNRWA. Dále je třeba, aby neměl možnost vrátit se do oblasti působnosti UNRWA a znovu využívat jeho ochrany či podpory, ani v okamžiku konání posledního ústního jednání nebo rozhodnutí soudu rozhodujícího ve věci samé, který je podle § 77 AsylG (azylového zákona) rozhodným okamžikem.

- 29 Předkládající soud se přiklání k tomu, že při zkoumání otázky, zda jsou i nadále dány předpoklady pro uplatnění inkluzivní klauzule, je kromě operačního prostoru, v němž měla dotyčná osoba bez státní příslušnosti naposledy místo svého obvyklého pobytu, třeba zahrnout do úvahy i operační prostory, k nimž má tato osoba významný vztah. Ten může být vytvořen již na základě skutečného pobytu, který však (ještě) nemusí být obvyklým pobytem. Může se však zakládat i na jiných okolnostech, například na tom, že v tomto operačním prostoru pobývají její blízcí příbuzní. Pro dotyčnou osobu musí být možné a únosné tam pobývat.
- 30 Předběžné otázky č. 5 mají objasnit význam pojmu „obvyklý pobyt“, který může být v závislosti na zodpovězení ostatních předběžných otázek důležitý.
- 31 Předkládající soud se přiklání k tomu, že k naplnění domněnky (posledního) obvyklého pobytu je i za těchto okolností třeba pouze to, aby osoba bez státní příslušnosti v příslušném operačním prostoru skutečně našla své místo k životu, to znamená, že se tam pouze dočasně nezdržuje, a aby příslušné orgány nepřijaly opatření směřující k ukončení jejího pobytu. Není nutné, aby byl pobyt rovněž zákonný.
- 32 Podle vnitrostátní judikatury je podmínkou obvyklého pobytu, aby daná osoba v příslušné zemi žila nejen přechodně, ale dlouhodobě, a ukončení pobytu tudíž nebylo jisté. Objektívni okolnosti pobytu musí svědčit o jisté nepřetržitosti a pravidelnosti. Místo obvyklého pobytu musí být pro danou osobu ústředním bodem její existence. Předkládající soud se táže, zda jím vymezená definice pojmu „země obvyklého pobytu“, kterou vyvodil z vnitrostátního práva, odpovídá rovněž pojmu unijního práva (srov. čl. 2 písm. d) a zejména písm. n) směrnice 2011/95) a do jaké míry pak záleží na ostatních hlediscích zmíněných v předběžných otázkách.